

NAMAZDA TEKBİRLERDE ELLERİN KALDIRILACAĞI İLE İLGİLİ (ref) 62 SAHİH HADİS.

Ebû Hanife; "hadis sahih olduğunda bilin ki benim mezhebim odur." buyurmaktadır. (İbn'i Abidin Haşiye 1/63 / Muhammed İbrahim Ahmed Ali, el-Mezheb inde'l-Hanefiyye, Mekke, s.74.)

1. Delil : Nesai (1075): Muhammed b. el-Musenna – İbn Ebi Adiy – Şu'be – Katade – Nasr b. Asım – Malik b. Huveyris radiyallahu anh isnadıyla rivayet ediyor: "Malik b. Huveyris radiyallahu anh Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in namazında rüku ettiğinde, başını rükudan kaldırdığında, secde ettiğinde, başını secdelerden kaldırdığında ellerini kulaklarının alt tarafına kadar kaldırdığını görmüştür."

(Şeyh Elbani sahih olduğunu söylemiştir. El-İrva (2/67) Tamamu'l-Minneh (s.172) Nesai Sünenu'l-Kubra (1/228 no: 672) Tahavi Şerhu Muşkili'l-Asar (5110) İbn Kattan Beyanu'l-Vehm (2831) Tarhu't-Tesrib (2/405)

2. Delil : Ahmed (3/347 no:15642) Abdullah – babası – Muhammed b. Cafer – Said – Katade – Nasr b. Asım – Malik b. el-Huveyris radiyallahu anh isnadıyla rivayet ediyor: "Malik radiyallahu anh Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in rüku etmek istediğinde, başını rükudan kaldırdığında ve başını secdelerden kaldırdığında ellerini kulaklarının alt tarafına kadar kaldırdığını görmüştür."

(Tahavi Şerhu Muşkili'l-Asar (5110) El-İrva (2/67)

3. Delil : Nesai – Muhammed b. el-Musenna – Muaz b. Hişam – babası – Katade – Nasr b. Asım – Malik b. el-Huveyris radiyallahu anh isnadıyla: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namaza başladığında..." diyerek benzerini rivayet etti. Bunda şu ziyade vardır: "Rüku ettiğinde aynısını yaptı (ellerini kaldırdı), başını rükudan kaldırdığında aynısını yaptı, başını secdelerden kaldırdığında aynısını yaptı."

(Nesai Sünenu'l-Kubra (1/228 no: 674) Tahavi Şerhu Muşkili'l-Asar (5110) El-İrva (2/67)

4. Delil : Nesai (1131) – Muhammed b. el-Musenna – Muaz b. Hişam – babası – Katade b. Nasr b. Asım – Malik b. el-Huveyris radiyallahu anh isnadıyla: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namaz girerken ellerini kaldırır, rüku ederken, başını rükudan kaldırdığında ve başını secdelerden kaldırdığında aynısını yapardı. Yani bütün bunlarda ellerini kaldırır."

5. Delil : Ahmed (5/53 no: 20556) Abdullah – babası – Affan – Hemmam – Katade – Nasr b. Asım – Malik b. el-Huveyris radiyallahu anh isnadıyla: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem rüku ve secdelerde ellerini kulakları hizasında kaldırır."

(Tahavi Şerhu Muşkili'l-Asar (5110) El-İrva (2/67)

6. Delil : Nesai Meşhur Sünen'i el-Mucteba'da (no:880) ve Sünenu'l-Kubra'da (1/307 no:954): Muhammed b. El-A'lâ bize haber verdi, dedi ki: bize Halid haber verdi, dedi ki:

bize Şube, Katade'den naklederek haber verdi, Katade dedi ki: Nasr b. Asım'dan işittim: o Malik b. El-Huveyris'ten rivayet etti: O Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından idi. Dedi ki: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem namaz kıldığında tekbir alırken, rüku etmek istediğinde ve rükudan kalktığında ellerini kulakları hizasında kaldırırdı."

(Şeyh Elbani hadisin isnadının sahih olduğunu söylemiştir. Yine aynı hadisi Katade'nin Nasr'dan "haddesena" sigasıyla rivayeti için bkz.: Taberani (19/284) Buhari Ref'ul-Yedeyn (62) Katade sem'tu sigasıyla Nasr b. Asım'dan: Ebu'l-Abbas es-Serrac Musned (1/63)

7. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/235 no:2449) – es-Sekafi – Humejd – Enes radiyallahu anh isnadıyla "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ruku ve secdelerde ellerini kaldırırdı." Hafız el-Elbani isnadının sahih olduğunu söylemiştir.

(Elbani el-İrva (2/68) İbn Hazm el-Muhalla (4/92) Abdulhak İşbili Ahkamu'l-Kubra (2/192) Nebil Saduddin Cerrar el-İma İla Zevaid'i-Ecza (144) Mecmauz Zevaid (2. 101 . 102) Ebu Yala (3752) ricali sahih ile rivayet etmiştir. Bkz.: Musnedul Cami (394) Beyhaki (866) Arusul Ecza'da (no: 63) Suyuti Camiu'l-Ehadis'te İbn Neccar'a nispetle (33/30 no: 35724) Kenzu'l-Ummal (22071)

8. Delil : Ebu Ya'la (no: 3650 diğer baskı no:2752) – Ebu Bekir – Abdulvehhab es-Sekafi – Humejd – Enes radiyallahu anh isnadıyla: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i namaza başladığında, rüku ettiğinde, başını rükudan kaldırdığında ve secdelerde ellerini kaldırdığını gördüm."

(Busayri İthafu'l-Mahera (2. 154 . 155 no:1238)

9. Delil : Ziyau'l-Makdisi (2025); Ebu Ahmed Abdulvehhab b. Ali b. Ali b. Ubeydullah es-Sufi – İsmail b. Ahmed b. Muhammed en-Nisaburi – Abdalbaki b. Muhammed b. Galib el-Attar – Muhammed b. Abdirrahman el-Muhlis – Yahya b. Muhammed b. Sa'ad – Bundar Muhammed b. Beşşar – Abdulvehhab es-Sekafi – Humejd – Enes radiyallahu anh isnadıyla: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem namaza girerken, rüku ettiğinde, başını rükudan kaldırdığında ve secde ettiğinde ellerini kaldırırdı" Ravileri güvenilirdir.

10. Delil : İbn Ebi'l-Fevaris Fevidu'l-Muntekat'ta; Yahya b. Muhammed (b. Sa'ad) – Bundar Muhammed b. Beşşar – Abdulvehhab es-Sekafi – Humejd – Enes radiyallahu anh isnadıyla rivayet ediyor: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namaza girdiğinde, rüku ettiğinde, başını rükudan kaldırdığında ve secde ettiğinde ellerini kaldırırdı."

(Fevidu'l-Muntekat (el yazma no: 65)

11. Delil : Taberani Mucemu'l-Evsat (9/105 no:9257) – Vasile b. el-Hasen el-İraki – Kesir – Eyyub b. Suveyd – Muhammed b. Abdillah el-Arzemi – Katade isnadıyla: "Enes b. Malik radiyallahu anh'e dedim ki: bize göster, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in namazı nasıldı?" Bunun üzerine kalktı ve namaz kıldı. Her tekbirle birlikte ellerini kaldırıyordu.

Namazı bitirince dedi ki: "İşte Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in namazı böyleydi."

(Mecmauz-Zevaid (2/270)

12. Delil : Ahmed (2/132 no: 6164); Abdullah – babası – el-Hakem b. Nafi – İsmail b. Ayyaş – Salih b. Keysan – Nafi – İbn Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namaza başlarken tekbir aldığıında, rüku ettiğinde ve secde ettiğinde ellerini omuzları hizasına kadar kaldırırđı."

(Hatib Tarihu Bağdad (3/341)

13. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/235 no: 2454) (Muhammed) İbn Fudayl – Asım b. Kuleyb – Muharib b. Disar – İbn Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla: "İbn Ömer radiyallahu anhuma'yı rüku ve secdelerde ellerini kaldırırken gördüm ve ona: "Bu nedir?" dedim. Dedi ki: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem iki rekatten kalktığıında tekbir alır ve ellerini kaldırırđı."

14. Delil : Taberani (11/145 no: 164) Ahmed b. İbrahim – Süleyman b. Abdirrahman – Mesleme b. Ali – Muhammed b. Aclan – Nafi – İbn Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla rivayet ediyor: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem tekbir aldığıında, rüku ettiğinde ve secde ettiğinde ellerini omuzları hizasında kaldırırđı." (Taberani dedi ki: İbn Aclan'dan bunu sadece Mesleme Ömer rivayet etti.)

(Taberani Evsat (71) Iraki Tarhu't-Tesrib (2/405)

15. Delil : Taberani Mu'cemu'l-Kebir'de (11/142) ve Evsat'ta (1/18 no: 15) Ahmed b. Abdilvehab – babası – el-Cerrah b. Melih – Ertat b. Munzir – Nafi – İbn Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem rüku için tekbir aldığıında ve secdeye giderken tekbir aldığıında ellerini kaldırırđı." Bunu Ertat'tan sadece el-Cerrah rivayet etti.

16. Delil : Tahavi Şerhu Muşkilil-Asar (5100) İshak b. İbrahim – Nasr b. Ali el-Cehdami – Abdula'lâ b. Abdula'lâ – Ubeydullah – Nafi – İbn Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla: "İbn Ömer radiyallahu anhuma her iniş ve kalkışta, rükuda ve secdelerde, ayağa kalkarken ve iki secde arasındaki oturuşunda ellerini kaldırıyor ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in de böyle yaptığını söylüyordu."

(İbn Katan Beyanu'l-Vehm (2831) Abdulhak İşbili Ahkamu'l-Kubra (2/188) Iraki Takribu'l-Esanid (1/23) Tarhu't-Tesrib (2/405) İbnu Kattan sahih demiştir)

17. Delil : Zehebi Mu'cem'de (s.110 no:188) der ki: Osman b. Muhammed el-Mukri'ye 698 yılında okudum – Ali b. Hibetullah – Ahmed b. Muhammed – el-Kasım b. el-Fadl – Osman b. Ahmed – Muhammed b. Ömer b. Hafs – Muhammed b. Asım – Sufyan b. Uyeyne – ez-Zuhri – Salim – babası (Abdullah İbn Ömer radiyallahu anhuma) isnadıyla: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i her rüku ve secde ettiğinde ellerini kaldırırken gördüm."

18. Delil : Temam Fevaid'de (2/244 no: 1641) Ebu Bekir Muhammed b. İbrahim b. Sehl b. Habbe b. Yahya b. Salih el-Bezzar – Ebu Bekir Ahmed b. Muhammed b. el-Velid el-Murri el-Mukri – Hişam b. Ammar – İsmail b. Ayyaş – Salih b. Keysan – el-A'rac – Ebu Hureyre radiyallahu anh isnadıyla rivayet ediyor: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem namaza başladığında, rüku ettiğinde, secde ettiğinde ve iki secdeden kalktığında ellerini omuzları hizasında kaldırır." "

19. Delil : Ahmed (2/132 no: 6163) Abdullah – babası – el-Hakem b. Nafi – İsmail b. Ayyaş – Salih b. Keysan – Abdurrahman b. el-A'rac – Ebu Hureyre radiyallahu anh isnadıyla: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namaza başlangıç tekbiri aldığı anda, rüku ettiğinde ve secde ettiğinde ellerini kaldırır." "

20. Delil : Ebu Hatim İlel (1/1107 no: 291): İbn Ebi Hatim - Ebu Hatim – Vehb b. Beyyan – Hafs b. Neccar – Salih b. Ebi'l-Ahdar – ez-Zuhri – Ebu Bekir b. Abdurrahman b. el-Haris isnadıyla rivayet ediyor: "Ebu Hureyre radiyallahu anh Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in mescidinde bize namaz kıldırdı. Namaza başladığında, rüku ettiğinde, başını rükudan kaldırdığında ellerini kaldırıyor. Secdeye giderken de ellerini kaldırdı, iki rekatten kalktığında da ellerini kaldırıyor. Selam verip bize doğru döndüğünde şöyle dedi: "İçinizde namazı Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in namazına en çok benzeyeniniz benim." "

(Neylu'l-Evtar (3/288) Darekutni el-İlel)

21. Delil : Darekutni el-İlel (9/282 no: 1763) "Ebu Seleme'nin Ebu Hureyre radiyallahu anh'den rivayet ettiği şu hadis soruldu: "Ebu Hureyre radiyallahu anh her tekbirde ellerini kaldırır ve şöyle derdi: "Şayet ellerim kesilirse kollarımı kaldırırım, kollarım kesilirse pazularımı kaldırırım." "

22. Delil : Muhammed b. Amr – Ebu Seleme'den – o da Ebu Hureyre radiyallahu anh'den bunu rivayet etmiştir. Amr b. Ali - İbn Ebi Adiy'den – o Muhammed b. Amr'dan – o da Ebu Seleme'den rivayet ediyor: "Ebu Hureyre radiyallahu anh her iniş ve kalkışta ellerini kaldırır ve şöyle derdi: "Ben namazı, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in namazına en çok benzeyeninizim" Amr b. Ali'nin bu rivayetine kimse tabi olmamıştır. Ondan başkaları Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in her iniş ve kalkışta tekbir aldığı rivayet etmişlerdir. Bu sahihtir." "

23. Delil : Ebu Davud (723) Ubeydullah b. Ömer b. Meysere el-Cuşemi – Abdulvaris b. Said – Muhammed b. Cuhade – Abdulcebbar b. Vail b. Hucr – Vail b. Alkame – Vail b. Hucr radiyallahu anh isnadıyla: "Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber namaz kıldım, (iftitah) tekbirini aldığı zaman, ellerini kaldırır. Sonra elbisesine sarınır (ellerini elbisesinin içine sokarak) sağ eli ile sol elini tutardı. Rükû'a varmak istediği zaman da ellerini (elbisesinden) çıkarır ve onları kaldırır. Başını rükû'dan kaldırmak istediği zaman da ellerini kaldırır, sonra secdeye varır ve yüzünü iki elleri arasına koyardı. Başını secdeden kaldırmak isteyince de aynı şekilde ellerini kaldırır. (Bu hal) namazı bitinceye kadar (böyle) devam ederdi." Muhammed (b. Cuhâde) dedi ki: "Ben bu durumu Hasen b. Ebî'l-Hasen'e söyledim. (O da bana şöyle) dedi: "Bu Peygamber

sallallahu aleyhi ve sellem'in namazıdır. Bunu yapan yaptı, yapmayan yapmadı."

(İbn Ebi Asım el-Ahad ve'l-Mesani (2309) Bu hadisi Ebû Dâvud, (1/723); Ahmed, (4/317); Dârekutnî, (1/291); İbn Hibban (1894) İbn Hazm, Muhallâ, (4/91); İbn Abdilberr, Temhîd, (9/227) de sahih bir senedle rivayet etmişlerdir.)

24. Delil : İbn Asakir (62/390) Ahmed (4/317 no:18881): Abdullah b. Ahmed – Babası – Yezid – Eş'as b. Suvar – Abdulcebbar b. Vail b. Hucr – babasından isnadıyla rivayet etti: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gittim. Benim için onun yüzünden daha sevimli bir yüz çöl Araplarında yoktu. Arkasında namaz kıldım. Her tekbir aldığıında, her kalkış ve inişinde ve iki secde arasında ellerini kaldırıyordu. Sağına ve soluna selam verirdi."

25. Delil : Taberani (17555): Ahmed b. Abdilvehhab b. Necdet el-Havti – babasından – ve – el-Huseyn b. İshak et-Tüsteri – Mahmud b. Halid ed-Dimeşki'den – her ikisi; Suveyd b. Abdilaziz – Musa b. Ebi Kesir – Asım b. Kuleyb – babası – Vail b. Hucr radiyallahu anh isnadıyla; Vail radiyallahu anh dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber namaz kıldım. Her tekbirde ellerini kaldırıyordu. Rûku etmek istediğinde ellerini kaldırıyordu, secde etmek istediğinde ellerini kaldırıyordu. Teşehhüd için oturduğunda işaret parmağı ile işaret ediyordu."

26. Delil : Darekutni (1/292 no: 1131) Ahmed b. Abdilllah el-Vekil – el-Hasen b. Arafe – Huşeym – Husayn – el-Kadı el-Huseyn b. İsmail ve Osman b. Muhammed b. Cafer – Yusuf b. Musa – Cerir – Husayn b. Abdirrahman – İbrahim – Amr b. Murre isnadıyla dedi ki: "Hadrami'lerin mescidinde namaz kıldık. Alkame b. Vail babasından; Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem'i namaza başlarken, rûku ettiğinde ve secde ettiğinde ellerini kaldırdığını gördüğünü rivayet etti."

27. Delil : İbn Huzeyme (676): Muhammed b. Yahya – Vehb b. Cerir – Şu'be – Asım b. Kuleyb – babası – Vail b. Hucr el-Hadrami radiyallahu anh isnadıyla: "Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem tekbir aldığıında, rûku ettiğinde, başını rükudan kaldırdığıında ve secde ettiğinde ellerini kaldırırđı..."

28. Delil : Ramehurmuzi Muhaddisu'l-Fasl (521): Cafer b. Ahmed b. Sinan el-Vasiti – Muhammed b. Halid b. Abdilllah – babası – Husayn b. Abdirrahman – Amr b. Murre – Alkame b. Vail b. Hucr – babası isnadıyla "O Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem'i kalktığıında ve oturduğunda ellerini kaldırırken görmüş."

29. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/234 no: 2441) İbn İdris – Asım b. Kuleyb – babası – Vail b. Hucr radiyallahu anh'den: "Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem'i her iniş ve kalkışta ellerini kaldırırken gördüm."

30. Delil : İtrafu'l-Musnedi'l-Muteali (5/447 no: 7523) Ebu Davud ve Nesai; Yezid – Eş'as b. Suvar – Abdulcebbar b. Vail - Babası yoluyla "Rasulallah sallallahu aleyhi ve sellem her tekbir aldığıında, kalkışında ve iki secdeye giderken ellerini kaldırırđı."

(Mizzi Tuhfetu'l-Eşraf (9/83 no: 11759)

31. Delil : Ebu Davud (740) Kuteybe b. Said ve Muhammed b. Eban el-Ma'ni - en-Nadr b. Kesir es-Sa'dî isnadıyla demiştir ki: "Abdullah b. Tâvûs Hayf mescidinde yanımda namaz kıldı. İlk secdeyi yapıp da başını kaldırdığında ellerini yüzü hizasına kadar kaldırdı. Bu davranışı uygun görmediğim için Vüheyb b. Hâlid'e haber verdim. Vüheyb de ona "İşittiğime göre sen namazda hiç kimseden görmediğim bir şey yapıyormuşsun" dedi. Bunun üzerine Abdullah da şöyle cevap verdi: "Ben babamı o işi yaparken gördüm de babam şöyle dedi: Ben İbn Abbâs'ın böyle yaptığını gördüm ve o'nun, "Bunu Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem böyle yapardı" dediğinden başka bir şey de bilmiyorum.

(Ebu Ya'la (2643) Nesai (1134) Dulabi el-Kuna (1/198) İbn Hazm el-Muhalla (4/92) Şeyh Elbani sahih demiştir.)

32. Delil : Taberani (10774): Ali b. Said er-Razi – Eyyub b. Muhammed es-Salihi – Ömer b. Rabah'tan ve; El-Huseyn b. İshak et-Tusteri – Ebu'r-Rebi ez-Zahrani – Ömer b. Rabah – İbn Tavus – babası – İbn Abbas radiyallahu anhuma isnadıyla: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ellerini her rekatta kaldırır." Es-Salihi dedi ki: "Her tekbirde"

33. Delil : İbn Mace (865): Eyyub b. Muhammed el-Haşimi – Ömer b. Rabah – Abdullah b. Tavus – babası – İbn Abbas radiyallahu anhuma isnadıyla: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ellerini her tekbirde kaldırır." Şeyh Elbani hadisin sahih olduğunu söylemiştir.

34. Delil : İbn Mace (861): Hişam b. Ammar – Rifde b. Kudaa el-Gassani – el-Evzai – Abdullah b. Ubeyd b. Umeyr – babası – dedesi Umeyr b. Habib isnadıyla: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem farz namazda her tekbirle beraber ellerini kaldırır." Şeyh Elbani sahih demiştir.

35. Delil : Ensabu'l-Eşraf'ta (3/48): Hişam b. Ammar – birisi – el-Evzai – Abdullah b. Ubeydullah b. Umeyr el-Leysi – babasından – o da dedesinden: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem farz namazda her tekbirle beraber ellerini de kaldırır."

36. Delil : Ahmed (3/310) – Nasr b. Bab - Haccac – ez-Zeyyâl b. Harmele isnadıyla: "Câbir b. Abdullah el-Ensârî radiyallahu anhuma'ya: "(Hudeybiye'de Rasûlüllâh sallallahu aleyhi ve sellem'e) ağaç altında biat ettiğinizde kaç kişiydiniz?" diye sordum. "Bin dört yüz kişiydik ve Rasûlüllâh sallallahu aleyhi ve sellem namazın her tekbirinde ellerini kaldırır" dedi."

(Heysemî, Mecma'u'z-Zevâ'id (2/101 no: 2583)'de rivayet etmiştir. Heysemî şöyle demiştir: 'Ben derim ki elleri kaldırmakla alakalı kısmı hariç hadis sahihte geçmiştir. Bu şekliyle ise hadisi Ahmed b. Hanbel rivayet etmiş olup senedinde ismi geçen Haccâc b. Ertât ihtilafıdır.' İbn Hacer İtrafu'l-Musned (2/12 no:1435) Heysemi Gayetu'l-Maksad (1/996)

37. Delil : Ebu Davud (744) el-Hasen b. Ali – Süleyman b. Davud el-Haşimi –

Abdurrahman b. Ebi Zinad – Musa b. Ukbe – Abdullah b. el-Fadl b. Rebia b. el-Haris b. Abdilmuttalib – Abdurrahman b. el-A'rac – Ubeydullah b. Ebi Rafi - Ali b. Ebî Tâlib radiyallahu anh'den; "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem farz namazlara kalktığı zaman tekbir alır ve ellerini omuzları hizasına kadar kaldırırdı. Okumayı bitirip rükû'a varmak istediği zaman da aynısını yapardı. Rükû'dan kalktığı zaman da yine tekbir alırdı. Namazda otururken hiç bir zaman ellerini kaldırmazdı. İki secdeden kalkarken de aynı şekilde ellerini kaldırır ve tekbir getirirdi." Şeyh Elbani sahih olduğunu belirtmiştir. Şuayb el-Arnaut: "Hasen" dedi.

(İbn Huzeyme (561) İbn Mace (864) Tirmizi (3345) Ahmed (1/93 no: 717) Darekutni (1119)

38. Delil : Ahmed (1/255 no: 2308) Ebu Davud (739) Abdullah b. Ahmed – Ahmed b. Hanbel – Kuteybe b. Said – İbn Lehia – İbn Hubeyre - Meymun el-Mekkî'den: "Abdullah b. Zubeyr radiyallahu anhuma'nın kendilerine namaz kıldırırken elleriyle işaret ettiğini gördüğünü (haber verdi). Namaza başladığında, rükû ettiğinde, secde ettiğinde ve kıyama kalkacağına da kalkarak elleriyle işaret ediyordu. Ve ben hemen İbn Abbâs radiyallahu anhu'nin yanına gittim ve ona dedim ki: "Ben, İbn Zubeyr radiyallahu anhu bir namaz kıldı ki hiç kimseyi namaz kılarırken yapar görmediğim şeyleri yaparken gördüm." O yapmış olduğu işaretleri Abdullah b. Abbâs radiyallahu anhuma'ya gösterdim. Bana: "Eğer Rasûlüllâh sallallahu aleyhi ve sellem'in namazını görmek istiyorsan İbn Zubeyr radiyallahu anhu'in namazına iktida et" dedi."

(Taberânî, Kebîr, (11273)'de rivayet etmişlerdir. Senedi sahihtir. Ahmed Muhammed Şakir hasen demiştir. Elbânî, Sahîhu Ebû Dâvud, (739)'da sahih demiştir)

39. Delil : Abdurrazzak (2/69 no:2525) İbn Munzir Evsat (1338): İbn Cureyc – Hasen b. Muslim – Tavus isnadıyla: "Tavus'a namazda elleri kaldırmak sorulunca dedi ki: "Abdullah, Abdullah ve Abdullah namazda ellerini kaldırıyorlardı." Yani İbn Ömer, İbn Abbas ve İbn Zübeyr."

40. Delil : İbn Asakir (22/24) - Ebu Talib Ali b. Abdurrahman es-Suri – Ebu'l-Hasen Ali b. el-Hasen el-Hul'î – Ebu Muhammed b. Nehhas - Ebu Said İbnu'l-A'rabi Mucem (1223): Temim - el-Hasen b. Kaz'a – el-Haris b. Ebi'z-Zübeyr (Nevfelî'lerin azatlısı) – İsmail b. Kays – Ebu Hazım isnadıyla: "Sehl b. Sad es-Saidi'yi Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bin ashâbı arasında gördüm. Ellerini her iniş ve kalkışta ellerini kaldırıyorlardı."

41. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/271 no: 2811) Veki – Hammad b. Seleme – Yahya b. Ebi İshak – Enes radiyallahu anh isnadıyla: "Enes radiyallahu anh iki secde arasında ellerini kaldırırdı."

42. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/271 no: 2812) Ebu Usame – Ubeydullah – Nafi – İbn Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla: "İbn Ömer radiyallahu anhuma başını ilk secdeden kaldırdığında ellerini kaldırırdı."

42. Delil : Humeydi (644): el-Velid b. Muslim – Zeyd b. Vakıd – Nafi – Abdullah b. Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla: "İbn Ömer radiyallahu anhuma her iniş ve kalkışta ellerini

kaldırmadan namaz kılan birini gördüğü zaman ellerini kaldırana kadar taşlardı."

(Darekutni (1/290 no: 1128) es-Sehmi Tarihu Cürcan (s.476 no: 952)

43. Delil : İbn Hazm el-Muhalla'da (4/92): Yunus b. Abdillan – Ahmed b. Abdillan b. Abdirrahim – Ahmed b. Halid – Muhammed b. Abdisselam el-Huşeni – Muhammed b. Beşşar – Abdulvehhab b. Abdilmecid es-Sekafi – Ubeydullah b. Ömer – Nafi – İbn Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla rivayet ediyor: "İbn Ömer radiyallahu anhuma namaza başladığında, rüku ettiğinde, semiallahu limen hamideh dediğinde, secde ettiğinde ve iki rekat arasında ellerini göğsü hizasına kadar kaldırırđı."

44. Delil : İbn Ebi'l-Fevaris, Fevidu'l-Muntekat Min Hadisi Ebi Tahir adlı el yazma cüzünde rivayet ediyor: Abdullah (b. Muhammed b. Abdilaziz el-Begavi) – Abdulcebbar (b. Asım Ebu Talib en-Nesai) – Ubeydullah (b. Amr er-Rakkî) – Abdülkerim el-Cezeri – Nafi – İbn Ömer radiyallahu anhuma isnadıyla: "İbn Ömer radiyallahu anhuma namaza başladığı zaman tekbir alır ve ellerini kaldırırđı. Rükü etmek istediğinde ellerini kaldırır ve tekbir alırdı. Başını rükudan kaldırdığında ve secde etmek istediğinde tekbir alır ve ellerini kaldırırđı."

(Fevidu'l-Muntekat (el yazma no: 10)

45. Delil : Ebu Ali Şazan, el yazma Hadis cüzünde; Muhammed (b. İsa b. Hayyan) – Muhammed b. El-Fadl (b. Atiyye) – babası – Salim – Nafi isnadıyla rivayet ediyor: "İbn Ömer radiyallahu anhuma namaza başladığında, rükü ettiğinde ve secdelerinde ellerini kaldırırđı."

(El-Cuz'u Samin Min Eczai Ebi Ali Şazan (el yazma no: 53)

46. Delil : Darekutni el-İlel (9/282 no: 1763) "Ebu Seleme'den rivayet ediyor: "Ebu Hureyre radiyallahu anh her tekbirde ellerini kaldırırđı ve şöyle derdi: "Şayet ellerim kesilirse kollarımı kaldırırım, kollarım kesilirse pazularımı kaldırırım."

47. Delil : İbn Ebi'l-Fevaris el yazma Fevidu'l-Muntekat'ta; Yahya (b. Muhammed b. Sa'ad – Amr b. Ali (el-Fellas) – (Muhammed b. İbrahim) İbn Ebi Adiy – Muhammed b. Amr – Ebu Seleme – Ebu Hureyre radiyallahu anh isnadıyla rivayet ediyor: Ebu Hureyre radiyallahu anh her eğiliş ve kalkışta ellerini kaldırıyor ve şöyle diyordu: "Namazı Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in namazına en çok benzeyeniniz benim"

48. Delil : Ebu Davud (740) Kuteybe b. Said ve Muhammed b. Eban el-Ma'ni - en-Nadr b. Kesir es-Sa'dî isnadıyla demiştir ki: "Abdullah b. Tâvûs Hayf mescidinde yanımda namaz kıldı. İlk secdeyi yapıp da başını kaldırdığında ellerini yüzü hizasına kadar kaldırdı. Bu davranışı uygun görmediğim için Vüheyb b. Hâlid'e haber verdim. Vüheyb de ona "İşittiğime göre sen namazda hiç kimseden görmediğim bir şey yapıyormuşsun" dedi. Bunun üzerine Abdullah da şöyle cevap verdi: "Ben babamı o işi yaparken gördüm de babam şöyle dedi: Ben İbn Abbâs'ın böyle yaptığını gördüm ve o'nun, "Bunu Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem böyle

yapardı" dediğinden başka bir şey de bilmiyorum.

(Ebu Ya'la (2643) Dulabi el-Kuna (1/198) İbn Hazm el-Muhalla (4/92)

49. Delil : İbn Hacer Telhisu'l-Habir (1/433) İbn Asakir, Tarihinde Ebu Seleme el-A'rac tarikinden rivayet ediyor: "Kendilerine yetiştiğim insanların hepsi her iniş ve kalkışta ellerini kaldırıyorlardı."

(El-Ayni Şerhu Suneni Ebi Davud (3/297) Neylu'l-Evtar (2/188)

50. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/271 no: 2813) İbn Uleyye – Eyyub isnadıyla: "Nafi ve Tavus'u iki secde arasında ellerini kaldırırken gördüm."

51. Delil : İbn Hazm el-Muhalla (4/92): Muhammed b. Said b. Nebat – Abdullah b. Muhammed b. Ali el-Baci – Ahmed b. Halid – el-Hasen b. Ahmed – Muhammed b. Ubeyd b. Hassab – Hammad b. Zeyd – Eyyub es-Sahtiyani isnadıyla: "Tavus ve İbn Ömer radiyallahu anhuma'nın azatlısı Nafi'nin ellerini iki secde arasında kaldırdıklarını gördüm." Hammad b. Zeyd dedi ki: "Eyyub da böyle yapardı."

52. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/235 no: 2450): Muaz b. Muaz – Eş'as – el-Hasen el-Basri isnadıyla: "Hasen el-Basri radiyallahu anh rüku ve secdelerde ellerini kaldırır." "

53. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/271 no: 2814) Yezid b. Harun – Eş'as isnadıyla: el-Hasen ve İbn Sirin iki secde arasında ellerini kaldırıyorlardı."

54. Delil : İbn Ebi Şeybe (1/271 no: 2815) İbn Uleyye dedi ki: "Eyyub'u iki secde arasında ellerini kaldırırken gördüm."

55. Delil : Buhari Ref'ul-Yedeyn'de (65) Ömer b. Yunus yoluyla İkrime b. Ammar'dan rivayet ediyor: İkrime dedi ki: "el-Kasım (b. Muhammed)'i, Tavus'u, Mekhul'ü, Abdullah b. Dinar'ı ve Salim'i namaza durdukları zaman rükuda ve secdelerde ellerini kaldırırken gördüm."

56. Delil : İbnü'l-A'rabi Mucem (1945): Rifaa el-Adevi – Abdullah b. Harb el-Leysi'den: Mu'temir b. Süleyman'ı şöyle derken işittim, dedi ki: Babamı şöyle derken işittim: "Enes radiyallahu anh'ı şöyle derken işittim: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kıldığı namaz şekline uyup uymamanıza aldırmiyorum!" babam dedi ki: "Enes radiyallahu anh'in kıldığı namaz şekline uyup uymadığınıza aldırmiyorum!" Mu'temir dedi ki: "Babamın kıldığı namaz şeklinde uyup uymadığınıza aldırmiyorum." Abdullah b. Harb dedi ki: "Mu'temir bize namaz kıldırdı. Tekbir aldığı zaman her iniş ve kalkışta ve iki rekat arasında ellerini kaldırdı."

57. Delil : Tahavi Şerhu Muşkil'il Asar (5103): İbn Ebi Davud – Süleyman b. Harb – Vehb b. Cerir isnadıyla: "Hammad b. Zeyd iki secde arasında ellerini kaldırır." "

58. Delil : Abdurrazzak (3/469 no:6359): İbn Uyeyne – İsmail b. Ebi Halid – Kays b. Ebi

Hazım isnadıyla: "Kays b. Ebi Hazım bütün tekbirlerde ellerini kaldırırdı."

59. Delil : Buhari Rafu'l-Yedeyn'de (64) Veki – er-Rebi b. Subeyh'den: "el-Hasen, Mucahid, Ata, Tavus, Kays b. Sad ve el-Hasen b. Muslim rüku ettiklerinde ve secde ettiklerinde ellerini kaldırırlarken gördüm." Abdurrahman b. Mehdi dedi ki: "Bu sünnettendir."

60. Delil : Abdurrazzak (2/71 no: 2527) Buhari Reful Yedeyn (26): Abdurrazzak – İbn Curayc isnadıyla: "Ata'ya dedim ki: "Namaza başlarken, rüku ederken, başını ilk secdeden kaldırırken, ikincisinden kaldırırken ve üçüncü rekate doğrulurken ellerini mi kaldırıyorsun?" "Evet" dedi. Dedim ki: "Başlangıç tekbirinde ellerin daha sonrakilerden daha üstün olduğu sana ulaştı mı?" "Hayır" dedi. "Eller kulakların arkasına mı kaldırılır?" dedim "Hayır. Osman'dan bana ellerini kulaklarının arkasına kaldırdığı ulaştı."

(İbn Hazm el-Muhalla (4/92)

61. Delil : Ebu Davud (740) Kuteybe b. Said ve Muhammed b. Eban el-Ma'ni - en-Nadr b. Kesir es-Sa'dî isnadıyla demiştir ki: "Abdullah b. Tâvûs Hayf mescidinde yanımda namaz kıldı. İlk secdeyi yapıp da başını kaldırdığında ellerini yüzü hizasına kadar kaldırdı. Bu davranışı uygun görmediğim için Vüheyb b. Hâlid'e haber verdim. Vüheyb de ona "İşittigime göre sen namazda hiç kimseden görmediğim bir şey yapıyor muydun?" dedi. Bunun üzerine Abdullah da şöyle cevap verdi: "Ben babamı o işi yaparken gördüm de babam şöyle dedi: Ben İbn Abbâs'ın böyle yaptığını gördüm ve o'nun, "Bunu Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem böyle yapardı" dediğinden başka bir şey de bilmiyorum.

(Ebu Ya'la (2643) Nesai (1134) Dulabi el-Kuna (1/198) İbn Hazm el-Muhalla (4/92) Elbani Sahih demiştir.)

62. Delil : Ensabul Eşraf (4/311): Ebu Numeyle dedi ki: Cabir b. Talha el-Yâmi, Haccac'ın Kufe halifesi olan el-Mugira b. Abdillan b. Ebi Akil ile namaz kıldı. Her tekbirde ellerini kaldırdılar. Cabir, İbrahim'e gelip bunu haber verdi. Dedi ki: "İsabet etmiş, güzel yapmış."

DİĞER ULEMADAN GELENLER

Humeydi, Cezvetu'l-Muktebis (1/88): Muhammed b. Ali b. Ahmed – el-Kinani – Ahmed b. Halil – Halid b. Sa'd – Abdillan b. Muhammed b. Ebi Velid (huşu sahiplerinden idi) dedi ki: "Ebu'l-Hasen Ahmed b. Abdillan b. Salih el-Kufi'yi her iniş ve kalkışta ellerini kaldırırken gördüm." Abdillan dedi ki: "Bana Ahmed b. Abdillan b. Salih dedi ki: "Muhammed b. Abdillan b. Temir, Ahmed b. Hanbel ve Ali b. el-Medini'yi ellerini kaldırırken gördüm." Denildi ki: Abdillan b. Ebi'l-Velid bunu dedesine nisbet etmiştir."

İbn Receb Fethu'l-Bari'de (5/166) Ahmed b. Efram el-Muzeni'den rivayet ediyor: "Ahmed (b. Hanbel)'i her iniş ve kalkışta ellerini kaldırırken gördüm."

(İbnu'l-Kayyim, Bedâ'iu'l-Fevâid, (4/89)'da rivayet etmiştir.)

Buhari Rafu'l-Yedeyn'de (64) Veki – er-Rebi b. Subeyh'den: "el-Hasen, Mucahid, Ata, Tavus, Kasy b. Sad ve el-Hasen b. Muslim rüku ettiklerinde ve secde ettiklerinde ellerini kaldırırlarken gördüm." Abdurrahman b. Mehdi dedi ki: "Bu sünnettendir."

Es-Sehavî, Fethu'l-Mugis'te (s.323) naklediyor: "Hadis yazarlardan biri İbn Mehdi'nin yanında namaz kıldı ve ellerini kaldırmadı. Selam verince İbn Mehdi ona şöyle dedi: "Sen İbn Uyeyne – Zuhri – Salim – babası (İbn Ömer) yoluyla gelen: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem her tekbirle birlikte ellerini kaldırırdı" hadisini yazmamış mıydın?" adam: "Evet" dedi. Bunun üzerine İbn Mehdi şöyle dedi: "Bunu terk ettiğin ve amel etmediğin halde rabbinle karşılaştığın zaman ne diyeceksin?"

Hafız İraki Tarhu't-Tesrib'de (2/422) diyor ki: "...Diğerleri her iniş ve kalkışta elleri kaldırmayı sahih görerek tutundular ve dediler ki: "Bu ispat edendir ve nefyedenden önceliklidir. İbn Hazm ez-Zahiri de böyle demiş ve her iniş ve kalkışta elleri kaldırma hadislerinin mütevatir olup kesin bilgi ifade ettiğini belirtmiştir. Bu mezheb İbn Ömer, İbn Abbas, el-Hasen el-Basri, Tavus ve oğlu Abdullah, İbn Ömer'in azatlısı Nafi, Eyyub es-Sahtiyani, Ata b. Ebi Rabah, ashabımızdan İbnü'l-Munzir, Ebu Ali et-Taberi, ki bu Malik ve Şafii'nin de görüşüdür. İbn Huveyzimendad bunu Malik'ten her iniş ve kalkışta eller kaldırılır şeklinde rivayet etmiştir. sonrakilerden el-Buveyti her iniş ve kalkışta ellerini kaldırırdı.* İbn Ebi Şeybe iki secde arasında el kaldırmayı Enes, el-Hasen ve İbn Sirin'den rivayet etmiştir.

*(İbn Hacer Fethu'l-Bari (2/223)

Şevkani Neylu'l-Evtar'da (3/288) der ki: Secdelerde el kaldırmanın müstehap olduğu görüşünü Şafiilerden Ebu Bekir b. el-Munzir ve Ebu Ali et-Taberi ile bazı hadis ehli tercih etmişlerdir.

İraki, Tarhu't-Tesrib'de (2/422) dedi ki: "İbn Hazm ve İbn Katan her iniş ve kalkışta elleri kaldırma hadislerini sahih görmüşlerdir."

(Bkz.: İbn Katan Beyanu'l-Vehm (2831)

İbn Rüşd, el-Kavâ'id, adlı eserinde şöyle demektedir: "Ulemadan bazıları secdelerde dahi elleri kaldırmak vaciptir demişlerdir."

(Müslim Şerhi, (4/89)

Humeydi Cezvetu'l-Muktebis (1/51): Halid dedi ki: Ahmed b. Ömer İlbira şehrinde bize namaz kıldırdı. O hatiplerdendi. Her iniş ve kalkışta ellerini kaldırdığını gördüm. Bana haber verdi ki "Mısır"da Abdurrahman b. Abdillab b. el-Hakem'in her eğiliş ve kalkışta ellerini kaldırdığını gördüm." Kardeşi Muhammed yanında namaz kılıyordu. Bazen ellerini kaldırıyor, bazen kaldırmıyordu. Bunu konuşunca; "Ben unutuyorum" dedi.

(Ed-Dubbî, Bugyetu'l-Multemis (s.85)

Humeydi, Cezvetu'l-Muktebis (1/63): Ebu Muhammed el-Hafız – Abdurrahman el-Kinani – Ahmed b. Halil – Halid b. Sad – Eslem b. Abdilaziz b. Haşim el-Kadı ve Ahmed b. Halid ve Muhammed b. Kasım b. Muhammed dediler ki: "Bakî b. Mahled, Muhammed b. Abdisselam el-Huşeni ve Kasım b. Muhammed'in namazda her eğiliş ve kalkışta ellerini kaldırdıklarını gördük." Eslem bana dedi ki: "el-Muzeni ve Rabi b. Süleyman namazda her eğiliş ve kalkışta ellerini kaldırırlardı."

İmam Ebu Cafer et-Tahavi Şerhu Meani'l-Asar'da (1331 Terc.: 2/42) konuyla ilgili nakillerden sonra meseleyi özetlerken, rükuya giderken, rükudan kalkışta ve iki secde arasında el kaldırmanın namazın sünnetlerinden olduğunu kabul etmiş, bunun aynı zamanda Ebu Hanife, Ebu Yusuf ve Muhammed'in de görüşü olduğunu söylemiştir.

Es-Sem'anî el-Ensab'da (3/165, 166) naklediyor: Ebu'l-Velid el-Fakih dedi ki: "Ebu Bekir el-Carudi'nin meclisinde idik. Ebu'l-Abbas el-Kevkebî girdiğinde ona dedi ki: "Ey Ebu'l-Abbas, buraya gel" o da: "İkinci namazını kılacağım" dedi. Namazı bitirince el-Carudi ona şöyle dedi: "Bizim şiarımız namazda elleri kaldırmaktır. Ya ellerini kaldırırsın ya da bizimle arkadaşlık etmezsin."

Namazda Elleri Kaldırmanın Sevabı

Ebu Osman el-Buhayri, Fevaidu'l-Muhrice'de (el yazma, hadis no:105): Ebu Muhammed Abdullah b. Ahmed er-Rumi – Ebu Nuaym Abdulmelik b. Muhammed – Ali b. Abdurrahman b. El-Mugira Allan – Abdullah b. Salih – Abdullah b. Lehîa – Abdullah b. Hubeyra – Ebu Mus'ab el-Amiri – Ukbe b. Amir radiyallahu anh isnadıyla rivayet ediyor: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işittim: "Kişinin namazında yaptığı işaretten dolayı on hasene yazılır. Her parmak için bir hasene vardır."

Taberani; Bişr b. Musa – Ebu Abdurrahman el-Mukri – İbn Lehia – İbn Hubeyra – Ebu Mus'ab Mişrah b. Hâ'ân el-Meafiri – Ukbe b. Amir el-Cuheni radiyallahu anh isnadıyla, Ukbe'nin şöyle dediğini rivayet eder: "Şüphesiz kişinin namazda eliyle her işaretinden dolayı her parmağı için bir hasene veya bir derece yazılır."

(Taberani (17/297) hasen bir isnad ile rivayet etmiştir: Mecmau'z-Zevaid (2/103) Elbani Aslu Sıfatis's-Salati'n-Nebi (2/613) Elbani Sahiha (3286) Suyuti de Tenviru'l-Havalik'te (1/89) hasen demiştir.)

Ukbe b. Amir radiyallahu anh namazda ellerini kaldıran kimse hakkında şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: "Her işaretinden dolayı ona her parmak için on hasene vardır."

(Deylemi (9011) İbn Hacer Telhisu'l-Habir'de (1/433) İbn Receb Fethu'l-Bari'de (5/166) İbn Abdilberr el-İstizkar (1/407) ve et-Temhid'de (9/225) Beyhaki Marife'de (839)

El-İstizkar (1/407 no: 140) Telhisu'l-Habir (1/433) İbn Receb Fethu'l-Bari (5/166), Ömer b. Abdilaziz'in şöyle dediğini rivayet etmişlerdir: "Bizler elleri kaldırmayı terk edenleri te'dip ederdik"

El-İstizkar (1/407 no: 140) Telhisu'l-Habir (1/433) Buhari Rafu'l-Yedeyn (39) Muhammed b. Sirin dedi ki: "Elleri kaldırmak namazın tamamındandır"

Telhisu'l-Habir (1/433) Buhari Rafu'l-Yedeyn (37) Said b. Cübeyr dedi ki: "Namazda elleri kaldırmak namazın ziynetidir."

Tarhu't-Tesrib (2/419) İbn Abdilberr el-İstizkar (1/407) et-Temhid (9/225) İbn Ömer radiyallahu anhuma dedi ki: "Her şeyin bir ziyneti vardır. Tekbir ve tekbirlerde elleri kaldırmak da namazın ziynetidir"

İbn Receb Fethu'l-Bari (5/166) Ebu Musa el-Medini rivayet ediyor: Hammad b. Zeyd'e namazda elleri kaldırmanın anlamı soruldu. Dedi ki: "O Allah'ın yüceltilmesindedir."

İbn Receb Fethu'l-Bari (5/166) Beyhaki Menakıbu'ş-Şafii'de rivayet ediyor: eş-Şafii dedi ki: "Namazda elleri Allah'ın celaline tazim için, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetine ittiba ederek ve Allah'ın sevabını ümid ederek kaldırıyorum."